

незу рослин спостерігалася посуха, що впливала на щільності популяції мікроміцетів на вегетативних органах рослин пшениці озимої. Істотно вплинуло на щільність популяції мікроміцетів внесення хімічних препаратів, що зменшило їх кількість у фазу виходу у трубку на листках обох сортів пшениці озимої. Водночас у фазу колосіння, де спостерігали достане зволоження впродовж онтогенезу рослин, щільність популяції мікроміцетів на листках обох сортів суттєво зростає у 2–2,5 рази. Це свідчить, що за сприятливих абіотичних умов розвитку та несприятли-

вих антропогенних чинників (внесення хімічних фунгіцидів) щільність популяції мікроміцетів на вегетативних органах рослин пшениці озимої здатна істотно зростати, що може спричинити забруднення агроценозів інфекційними структурами патогенів та їх токсичними метаболітами.

Слід зазначити, що рослини пшениці озимої сорту 'Скаген' формували меншу кількість колонієутворюючих одиниць мікроміцетів в порівнянні із рослинами сорту 'Подолька'. Це свідчить, що на щільність популяції мікроміцетів також істотно впливає генетичний потенціал сорту.

УДК 631.53.01:633.34.631.67(477.7)

Бичкова Ю. В., аспірант

Марченко Т. Ю., доктор с.-г. наук, завідувачка відділу селекції сільськогосподарських культур

Боровик В. О., кандидат с.-г. наук, провідний науковий співробітник відділу селекції сільськогосподарських культур

Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН

e-mail: tmarchenko74@ukr.net

СУЧАСНА КОЛЕКЦІЯ СОРТОВИХ РЕСУРСІВ СОЇ ОВОЧЕВОЇ

У 2020 році залучено до вивчення генетичні ресурси сої овочевої. Вивчення нових зразків сої овочевої дозволило виділити зразки-джерела ознак, які в подальшому рекомендується використовувати для наукової роботи.

Проведено вивчення та наукове обґрунтування за комплексом ознак генетичного різноманіття сої овочевої, внаслідок чого сформована навчальна колекція за ознаками скоростиглості, висоти рослин та прикріплення нижнього бобу над рівнем ґрунту, високої продуктивності.

За висотою рослин 56,3–62,6 см виділилися два сорти сої овочевої – Karikachi UD0200640 і Фора UD0200903. І хоча за градацією класифікатору ця висота є «малою», проте на 14,3–20,0 та 20,6–32,3 см вони перевищували інші зразки.

Результати вивчення сої овочевої показали, що найбільш продуктивними були зразки UD0202500 та UD0200903, які сформували 60,5–63,5 насінин/рослині та найбільший врожай – 352–356 г/м², що менше лише на 4–8 г від стандартного сорту. Особливо слід відзначити зразок ЛІ 362-2-13 UKR001:02859, який відрізняється хорошими смаковими якостями та крупним насінням.

Сформована робоча та ознакова колекція генетичного різноманіття сої за оптимальним поєднанням продуктивності та стійкості до хвороб для умов зрошення півдня України з метою ви-

користання в селекційних програмах зернового напрямку. Виділені джерела цінних господарських ознак – 4 зразки.

Після всебічної оцінки в колекційному розсаднику та конкурсному сортовипробуванні 13 кращих за комплексом господарсько-цінних ознак (урожайність, високий вміст білка та олії, маса 1000 зерен, висока азот фіксуєча здатність, стійкість до хвороб і вилягання, оптимальні висота рослин і висота прикріплення нижнього бобу та ін.) сортів і ліній були включені до розсадника гібридизації. За висотою рослин 56,3–62,6 виділилися два зразки сої овочевої – UD0200640 і UD0200903. І хоча за градацією класифікатору ця висота є «малою», проте на 14,3–20,0 та 20,6–32,3 см вони перевищували інші зразки. Сформована робоча та ознакова колекція генетичного різноманіття сої за оптимальним поєднанням продуктивності та стійкості до хвороб для умов зрошення півдня України з метою використання в селекційних програмах зернового напрямку. Виділені джерела цінних господарських ознак – 4 зразки. Встановлені зв'язки між продуктивністю колекційних зразків та основними ознаками: висотою рослини, кількістю бобів і насіння на рослині, а також кількістю бічних гілок і продуктивних вузлів на рослині планується використовувати для розробки моделі сорту. Виділені джерела цінних ознак.